

RIGHT TO PLAY
PROTECT. EDUCATE. EMPOWER.

SPELEND LEREN EN HET BELANG VOOR EDUCATIE OVER SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEIDSRRECHTEN IN BURUNDI

**ADVIESRAPPORT
JUNI 2023**

INHOUD

INLEIDING	1
CONTEXT	1
ONDERZOEKSOPZET	2
DATA VERZAMELING	2
RESULTATEN	3
◦ HOE SPELEND LEREN TEKORTKOMINGEN IN HET TRADITIONELE ONDERWIJS AANPAKT: 4 DIMENSIES	3
◦ VOORDELEN VAN SPELEND LEREN IN ONDERWIJS OVER SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEIDSRECHTEN (SRGR)	4
◦ HUIDIGE SITUATIE VAN SPELEND LEREN IN SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEIDSEDCATIE IN BURUNDI	5
AANBEVELINGEN	6
REFERENTIES	7

INTRODUCTIE

*"Als je gevoelige onderwerpen op een speelse manier brengt, is het heel makkelijk om te begrijpen."*¹

De onderzoeksresultaten in dit rapport tonen aan dat spelend leren een effectieve manier is om jongeren in Burundi les te geven over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Spelend leren kan een belangrijk instrument worden om deze gemeenschappen te voorzien van de kennis en middelen die ze nodig hebben om beslissingen te nemen over hun seksuele gezondheid. Het onderzoek beantwoordt de vraag hoe spelend leren kan bijdragen aan onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheidsrechten voor jongeren in Burundi. Dit rapport presenteert de resultaten en bespreekt aanbevelingen voor toekomstige stappen.

CONTEXT

Burundi is een klein land in Centraal-Afrika met iets meer dan 11 miljoen inwoners.² Ondanks de omvang staat Burundi voor grote uitdagingen. Naar schatting leeft een op de twee Burundezers onder de armoedegrens van 2,15 dollar per dag.³ Daarnaast ervaren vooral vrouwen en meisjes hindernissen bij toegang tot -en uitoefening van- hun rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid. Zo zijn er jaarlijks ongeveer 249.000 ongeplande zwangerschappen.⁴ Ondanks een sterk verlangen naar meer informatie zijn jongeren zich grotendeels niet bewust van seksuele en reproductieve gezondheidskwesties.⁵ Deze problemen worden nog versterkt door een gebrek aan goed onderwijs en gezondheidszorg, en door culturele en religieuze normen die een geïnformeerde besluitvorming in de weg staan.⁶ Het onderwijs in Burundi bestaat uit zes jaar basisonderwijs, gevolgd door een tussenschool van drie jaar. De middelbare school is verdeeld in drie rondes van twee jaar. Echter staat slechts 1 op de 5 adolescente meisjes (1 op de 4 jongens) ingeschreven op een middelbare school. Slechts 10% daarvan heeft de hele middelbare school afgemaakt.⁷

ONDERZOEKSOPZET

Het doel van deze studie was om te onderzoeken in welke mate spelend leren bijdraagt aan de voorlichting over seksuele en reproductieve gezondheidsrechten aan jongeren in Burundi. De studie was opgedeeld in drie deelvragen.

1. Hoe pakt spelend leren de tekortkomingen in traditionele onderwijsmethoden aan die de betrokkenheid van jongeren belemmert?
2. Welke voordelen biedt spelend leren in het kader van het stimuleren van gedragsverandering bij jongeren rond het thema seksuele en reproductieve gezondheidsrechten?
3. Hoe is spelend leren momenteel geïntegreerd in het onderwijssysteem in Burundi en in onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheidsrechten voor jongeren in Burundi?

DATAVERZAMELING

Om de hoofdvraag en de bijbehorende deelvragen te beantwoorden is gebruik gemaakt van kwalitatieve dataverzameling. Het onderzoek zelf bestond uit twee delen, literatuuronderzoek en interviews. Voor elke vraag werd eerst literatuuronderzoek gedaan om het theoretisch kader vast te stellen. Interviews werden gebruikt om het theoretisch kader te bewijzen en een meer uitgebreid inzicht te krijgen in de resultaten.

HOE SPELEND LEREN TEKORTKOMINGEN IN HET TRADITIONELE ONDERWIJS AANPAKT: 4 DIMENSIES

Actief leren

Traditionele onderwijsmethoden steunen vaak op passief leren, wat nieuwsgierigheid onderdrukt om efficiëntie te bevorderen, negatieve emoties negeert en zelfoverschatting stimuleert.⁸ Spelend leren moedigt actieve deelname aan, wat leidt tot een grotere betrokkenheid van de leerlingen.⁹

Persoonlijk belang

In traditioneel onderwijs kan het individuele belang voor leerlingen ontbreken, waardoor zij zich moeilijk met de inhoud kunnen verbinden.¹⁰ Spelend leren kan gemakkelijk worden ontworpen om relevanter en boeiender te zijn door activiteiten te doen die van belang zijn voor jongeren.¹¹

Cijfers & toetsen

De focus op gestandaardiseerde toetsen in het traditionele onderwijs kan een negatief effect hebben op de betrokkenheid van leerlingen. Het leidt tot een focus op het onthouden van informatie in plaats van kritisch denken.¹² Bij spelend leren worden leerlingen aangemoedigd om te experimenteren en praktische ervaringen op te doen die kunnen helpen om concepten op een persoonlijker niveau te begrijpen.¹³

Creativiteit

Traditionele onderwijsmethoden kunnen de mogelijkheden voor creativiteit en expressie beperken.¹⁴ Dit wordt, aangemoedigd bij spelend leren, waar leerlingen ideeën en concepten verkennen en ermee experimenteren in een open en niet-oordelende omgeving.¹⁵

VOORDELEN VAN SPELEND LEREN IN ONDERWIJS OVER SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEIDSRECHTEN (SRGR)

RIGHT TO PLAY
PROTECT. EDUCATE. EMPOWER.

VEILIGE OMGEVING

SRGR kan gênant of ongemakkelijk zijn om te bespreken onder jongeren.¹⁶ Spelend leren is actief en kan leuk en boeiend zijn, waardoor de interesse en motivatie van leerlingen om deel te nemen toeneemt.¹⁷ Het kan helpen een veilige en aantrekkelijke omgeving te creëren die participatie aanmoedigt en gevoelens van schaamte of verlegenheid vermindert.¹⁸

MEER BETROKKENHEID

Spelend leren bestaat uit actieve deelname en praktische activiteiten, die belangrijke concepten en vaardigheden kunnen helpen versterken.¹⁹ Onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheid bevat het aanleren van praktische vaardigheden, wat leidt tot een grotere betrokkenheid van de leerlingen.²⁰

VERHOOGDE KENNISHERINNERING

Onderwijs over SRGR kan complex zijn en veel nieuwe informatie bevatten. Door spelenderwijs te leren is SRGR-onderwijs gemakkelijker te onthouden, waardoor het voor leerlingen aannemelijker is dat wat ze hebben geleerd in de praktijk wordt toegepast.²¹

ONTWIKKELING VAN SOCIALE VAARDIGHEDEN

Spelend leren omvat vaak groepsactiviteiten of spelletjes, die sociale vaardigheden zoals communicatie en samenwerking helpen ontwikkelen.²² Onderwijs of SRGR gaat vaak over gevoelige onderwerpen. Daarom zijn sociale vaardigheden cruciaal voor het opbouwen van gezonde relaties en het nemen van geïnformeerde beslissingen over seksuele en reproductieve gezondheid.

HUIDIGE SITUATIE VAN SPELEND LEREN IN SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEIDSEDCATIE IN BURUNDI

SPELEND LEREN IN BURUNDI

"Cultureel wordt spelen niet gezien als iets dat samenhangt met onderwijs- en leerresultaten."²³

Het onderwijssysteem is vaak een traditionele omgeving waar ze resultaat- en cijfergericht zijn. In Burundi zijn er zeer weinig projecten en organisaties die zich richten op het integreren van spelend leren in het curriculum. Hieronder vallen Right To Play en Play International.

EDUCATIE OVER SEKSUELE GEZONDHEID IN BURUNDI

"Dit is een gevoelig onderwerp omdat het in strijd is met veel waarden."²⁴

Voorlichting over seksuele en gezondheidsrechten in Burundi is een onderwerp met veel stigma en taboe. Veel van de beperkte reproductieve gezondheidsdiensten zijn alleen beschikbaar voor getrouwde vrouwen. Ongehuwde meisjes die informatie zoeken worden vaak gebrandmerkt als prostituees.²⁵ De regering zet nu echter stappen in de richting van meer gereguleerde seksuele voorlichting.

SPELEND SRGR-ONDERWIJS IN BURUNDI

"SRGR is een taboe in de Burundese cultuur. Met spelend leren komen mensen samen en staan ze meer open."²⁶

Uit dit onderzoek blijkt dat er momenteel geen specifieke projecten, programma's of overheidsinitiatieven zijn die het onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheidsrechten via de specifieke methode van spelend leren in Burundi promoten. Het onderzoek laat echter ook zien dat er potentie is voor het gebruik van spelend leren in het onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheid in Burundi. De waarde van de methode op dit gebied wordt door de betrokken actoren erkend, maar er moeten nog veel obstakels worden overwonnen voordat met de uitvoering kan worden begonnen. Deze hindernissen worden bijvoorbeeld veroorzaakt door inmenging van invloedrijke belanghebbenden en een gebrek aan onderzoek.

AANBEVELINGEN

#1: BELANGHEBBENDE SAMENBRENGEN & BETREKKEN

"Betrek alle belanghebbenden erbij. Iedereen moet erbij betrokken worden en deel uitmaken van het proces."²⁷

Alle belanghebbenden moeten worden betrokken bij het proces om het gebruik van spelend leren voor onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheidsrechten uit te breiden. Deze essentiële en moeilijke stap is noodzakelijk om het succes van de methode te garanderen. Vooral machtige belanghebbenden zoals de regering en religieuze leiders moeten erbij betrokken worden en instemmen over de inhoud van het onderwijs. Door gebruik te maken van spelend leren wordt de inhoud van onderwijs over SRGRE op een speelsere manier gepresenteerd, waardoor het waarschijnlijker is dat belanghebbenden zoals religieuze leiders het eens zullen zijn met de inhoud.

#3: MEER BELANGENBEHARTIGING

"We moeten blijven lobbyen."²⁹

Lobbyen is essentieel om het gebruik van spelend leren voor SRGR-onderwijs te vergroten. Er wordt echter geadviseerd om dit te laten plaatsvinden op basis van concreet bewijs. Dit betekent dat er meer onderzoek moet plaatsvinden voordat de belangenbehartiging wordt voortgezet. Daarnaast wordt geadviseerd dat het plaatsvindt nadat alle belanghebbenden in kaart zijn gebracht, aan dezelfde tafel zitten en het eens zijn over het vocabulaire. Om het gebruik van spelend leren in het onderwijs over SRGR te vergroten moet zowel worden gepleit voor het gebruik van spelend leren voor SRGR en voor SRGR in het algemeen.

Daarnaast is het ook belangrijk dat er wordt gepleit voor meer leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Belangenbehartiging moet op verschillende niveaus in Burundi plaatsvinden. Zowel op nationaal niveau als door betrouwbare vertegenwoordigers (bijv. kerken) in

#2: HET EENS WORDEN OVER DE TERMINOLOGIE

SRHRE is een zeer gevoelig onderwerp in Burundi. Daarom is het essentieel dat alle betrokkenen het eens worden over de te gebruiken terminologie.

"In ons curriculum noemen we het geen seksuele en reproductieve gezondheid, maar gezinswelzijn."²⁸

Het is van essentieel belang dat de belanghebbenden duidelijk afspreken welke taal mag worden gebruikt en dat iedereen op de hoogte is van de definitie van deze termen. Als dit niet gebeurt, is de kans groter dat invloedrijke partijen zoals kerken en de overheid zich ermee gaan bemoeien en tegen verzetten.

#4: MEER ONDERZOEK

"Het is moeilijk om belanghebbenden te overtuigen van de effectiviteit van onze (RTP) programma's zonder onderzoek te doen naar hoe spelend leren effectief is voor onderwijs over seksuele en reproductieve gezondheid."³⁰

Er is meer wetenschappelijk onderzoek nodig naar spelend leren in het onderwijs over SRGR. Het is essentieel dat er onderzoek wordt gedaan naar de meest effectieve manieren om de doelgroep te bereiken, aangezien het onderwijssysteem wellicht niet de beste manier is om jongeren te bereiken in Burundi. In toekomstig onderzoek moet de nadruk liggen op het analyseren van de effectiviteit van eerdere spelend SRGR-leerprojecten binnen Right To Play. Daarnaast moet er een focus zijn op de gevolgen van het niet toestaan van goede seksuele voorlichting en het vergelijken van verschillende landen om stakeholders het belang van dit type onderwijs te laten zien. Daarnaast moeten zowel kwantitatieve als kwalitatieve dataverzamelmethode worden gebruikt.

- 1 Interview met medewerker van Right To Play
- 2 World Food Programme. (2022). WFP Burundi Country Brief.
https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000145880/download/?_ga=2.97692636.274921520.1677227900-503772966.1677227900
- 3 United Nations International Children's Emergency Fund. (2022). Country Office Annual Report 2021 Burundi.
<https://www.unicef.org/media/115846/file/Burundi-2021-COAR.pdf>
- 4 Guttmacher Institute. (2021, April 1). Burundi.
<https://www.guttmacher.org/regions/africa/burundi#:~:text=In%20Burundi%20in%202015%E2%80%932019,and%2065%2C000%20ended%20in%20abortion.>
- 5 Westeneng, J. (2020). The effectiveness of sexual and reproductive health education in Burundi: policy brief.
https://www.nwo.nl/sites/nwo/files/media-files/srhr_-_policy_brief_-_burundi_project_-_comprehensive_sexuality_education_reis.pdf
- 6 Organisation for Economic Co-operation and Development. (2012). Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools. OECD eBooks.
<https://doi.org/10.1787/9789264130852-en>
- 7 United Nations International Children's Emergency Fund. (n.d.). Adolescent empowerment and community resilience.
<https://www.unicef.org/burundi/adolescent-empowerment-and-community-resilience>
- 8 Dyche, L., & Epstein, R. M. (2011). Curiosity and medical education. *Medical Education*, 45(7), 663–668. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2923.2011.03944.x>
- 9 United Nations International Children's Emergency Fund. (2018). Learning Through Play: Strengthening learning through play in early childhood education programmes.
<https://www.unicef.org/sites/default/files/2018-12/UNICEF-Lego-Foundation-Learning-through-Play.pdf>
- 10 Entwistle, N. J. (2013). *Styles of Learning and Teaching: An Integrated Outline of Educational Psychology for Students, Teachers and Lecturers*. Routledge.
- 11 United Nations International Children's Emergency Fund, 2018
- 12 Shafiyeva, U. (2021). Assessing Students' Minds: Developing Critical Thinking or Fitting into Procrustean Bed. *European Journal of Education*.
<https://doi.org/10.26417/452bxv17s>
- 13 Murtagh, E. M., Sawalma, J., & Martin, R. A. (2022). Playful maths! The influence of play-based learning on academic performance of Palestinian primary school children. *Educational Research for Policy and Practice*, 21(3), 407–426.
<https://doi.org/10.1007/s10671-022-09312-5>
- 14 Dominek, D. L. (2021). Creativity in higher education through the flow channel. *Belvedere Meridionale*, 33(4), 5–12.
<https://doi.org/10.14232/belv.2021.4.1>
- 15 Murtagh et al., 2022
- 16 Motsomi, K. P., Makanjee, C. R., Basera, T. J., & Nyasulu, P. (2016). Factors affecting effective communication about sexual and reproductive health issues between parents and adolescents in zandspruit informal settlement, Johannesburg, South Africa. *The Pan African Medical Journal*, 25.
<https://doi.org/10.11604/pamj.2016.25.120.9208>

- 17 Drinkwater, M. J., Gannaway, D., Sheppard, K. E., Davis, M. M., Wegener, M., Boen, W., & Corney, J. F. (2014). Managing Active Learning Processes in Large First Year Physics Classes: The Advantages of an Integrated Approach. *Teaching & Learning Inquiry: The ISSOTL Journal*, 2(2), 75–90.
<https://doi.org/10.2979/teachlearning.2.2.75>
- 18 Haruna, H., Hu, X., Chu, S. K. W., Mellecker, R. R., Gabriel, G., & Ndekao, P. S. (2018). Improving Sexual Health Education Programs for Adolescent Students through Game-Based Learning and Gamification. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(9), 2027.
<https://doi.org/10.3390/ijerph15092027>
- 19 Drinkwater et al., 2014
- 20 United Nations International Children's Emergency Fund, 2018
- 21 United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2021). Comprehensive Sexuality Education Implementation Toolkit.
<https://csetoolkit.unesco.org/toolkit/getting-started/what-comprehensive-sexuality-educationC>
- 22 Hromek, R., & Roffey, S. (2009). Promoting Social and Emotional Learning With Games. *Simulation & Gaming*, 40(5), 626–644.
<https://doi.org/10.1177/1046878109333793>
- 23 Interview met medewerker van Right To Play
- 24 Interview met medewerker van Right To Play
- 25 Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. (2018, December 23). Creating access to sexual and reproductive health services. NWO.
<https://www.nwo.nl/en/cases/creating-access-sexual-and-reproductive-health-services>
- 26 Interview met medewerker van Right To Play
- 27 Interview met medewerker van Right To Play
- 28 Interview met medewerker van Right To Play
- 28 Interview met medewerker van Right To Play
- 30 Interview met medewerker van Right To Play

RIGHT TO PLAY NEDERLAND
JOHAN HUIZINGALAAN 763A, 1066 VH
AMSTERDAM
NEDERLAND

VOOR VRAGEN/OPMERKINGEN KUNT U
CONTACT OPNEMEN MET

ESMÉE ROSIELLE
ESMEEROSIELLE@GMAIL.COM

LISA WIJKEL - INSTITUTIONAL
PARTNERSHIPS MANAGER
LWIJKEL@RIGHTTOPLAY.COM

T: +31 20 225 27 31
I: WWW.RIGHTTOPLAY.COM/NL/

MET DANK AAN

SACODÉ SHARENET-BURUNDI

**Santé
Communauté
Développement
SaCoDé**

Share-Net
Burundi

HET VOLLEDIGE ONDERZOEKSRAPPORT
(IN HET ENGELS) IS BESCHIKBAAR BIJ
RIGHT TO PLAY